

De col·laboració

Els nostres orfes

per

J. MESTRES I MIQUEL

EN posar de manifest en l'article anterior, per mitjà de documents oficials, el tracte indesitjable que es dona als nostres orfes, que són els fills dels nostres dissortats companys, que han mort sense poder deixar-los un passament econòmic decent, si havem demostrat que no podem dignament consentir que els nostres orfes vagin a raure a una organització desastrosa, no ens ha guiat pas el gust de posar de manifest una nova tara del règim caigut, no ha estat tampoc per protestar una vegada més justificadament de l'administració centralista, ha estat ben al revés, que en proposar que sigui Catalunya qui tingui cura dels orfes catalans dels metges catalans, ho fem principalment pensant en millorar el benestar i acurada educació dels nostres orfes. Sabem que estan mal atesos, car és obligació nostra de procurar per ells el suplir en el possible al pare perdut. N'hi ha prop de 200 pendants d'admissió. I en la meua manera de sentir i pensar, encara que els orfes allí estessin ben alimentats i millor vestits, encara que no hi hagués defectes administratius, que estessin higiènicament atesos, que l'ensenyança fos perfecta, i ja havem vist com hi estan, tampoc em satisfaria l'orientació social donada al servei; jo no puc estar conforme que els nostres orfes siguin uns hospicians més, com d'allí han de sortir; jo desitjo que els nostres orfes siguin educats com a fills de família, que entrin a la vida com a ciutadans lliures. L'educació i manera de viure en els tendres anys, en l'ingenu esperit, deixa trets inescorrables per tota la vida; tots hem dit més d'una vegada d'homes fets que se'ls coneix que han estat educats als jesuïtes, o bé que tenen aire de caserna; semblen uns hospicians o uns seminaristes.

Doncs si els nostres orfes els destinem a un hospici, que hospici és amb tots els seus defectes, encara que se li doni el pompós nom de *Colegio del Príncipe de Asturias*, ciutadans amb educació defectuosa en faran, i això està a la nostra mà evitar-ho, no podem pas consentir-ho.

Estudiem i comparem les diferents solucions que pot donar-se al problema.

I. Bastir un edifici on internar-hi els orfes, i una organització benèfico-administrativa que en tingui cura.

Té inconvenients fonamentals d'ordre econòmic, educatiu, moral i de ciutadania, que el fan inadaptat a les nostres aspiracions, costums i necessitats.

Econòmic. — S'hi han de despendre unes centes mils de pessetes, que no tenim, en edificar, comprar o habilitar un edifici, el capital i interessos del qual minvaran en una proporció atterradora els cabals destinats als orfes.

A la Moncloa, de Madrid, s'hi està bastint un edifici només per a nens; el terreny el va regalar l'Estat, i, segons el Dr. Lobo, tesorero de la Institució, s'hi porten esmerçades 1.621.000 pessetes, i diu que en falten altres tantes per acabar-lo.

Aquest sistema obliga a tenir una organització burocràtica permanent, que algunes vegades puja altre tant que l'alimentació dels asilats.

El Dr. Hinojar diu, referint-se al *Colegio de Pinto*, on porten les nenes orfes, que té explicació en part el mal servei que allí s'hi dona perquè per cada orfe només té una assignació de mil pessetes.

Econòmicament, com pot comprendre's, és un desastre.